

UDENRIGSMINISTERIET

EUKOOR, sagsnr.: 24/20266
Den 5. november 2024

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 21. november 2024

SAMLENOTAT

1. Fremtidens handelspolitik og aktuelle handelsforhandlinger 2

Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke

2. EU's handelsrelationer til USA 4

Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke

1. Fremtidens handelspolitik og aktuelle handelsforhandlinger

Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) d. 21. november 2024 forventes en drøftelse af EU's fremtidige handelspolitik med fokus på aktuelle handelsforhandlinger. Regeringen ønsker en fortsat åben, men mere robust og strategisk handelspolitik, herunder udbygning af EU's netværk af handelsaftaler.

2. Baggrund

Med igangsættelsen af den næste europæisk cyklus med en ny Kommissions snarlige tiltrædelse, er der samtidig indledt en drøftelse om fremtidens handelspolitik med udgangspunkt i bl.a. kommissionsformandens guidelines og mandatbrev til den kommende nye kommissær for handel og økonomisk sikkerhed, hvori der lægges op til en ny udenrigsøkonomisk politik med styrket samtænkning af handelspolitikken, partnerskaber og økonomisk sikkerhed. Denne drøftelse hænger også sammen med den bredere europæiske drøftelse om konkurrenceevne bl.a. på grundlag af de nylige rapporter fra Enrico Letta og Mario Draghi såvel som med handelspolitikens rolle under den skærpede geopolitiske situation.

3. Formål og indhold

Der ventes på det kommende rådsmøde en bred drøftelse af EU's fremtidige handelspolitik særligt med fokus på aktuelle handelsforhandlinger. Handelsaftaler og økonomiske og forsyningsmæssige samarbejdsaftaler som fx råstofpartnerskaber sikrer markedsadgang og diversifikation af forsyningskæder og yder derved et centralt bidrag til EU's konkurrenceevne, modstandskraft og økonomiske sikkerhed. Det er et erklæret mål for den ny Kommission at fremme fri og fair handel som led i en ny udenrigsøkonomisk politik. Det skal bl.a. ske ved at afslutte en række handelsaftaler, der er under forhandling, og afdække potentialet for at åbne nye handelsforhandlinger med vigtige vækstcentre i verden.

EU har et stort net af handelsaftaler fordelt på 42 aftaler med 74 partnere (ultimo 2023). I 2024 er nye aftaler med New Zealand og Kenya trådt i kraft hhv. den 1. maj og den 1. juli, og en opdatering af handelsaftalen med Chile er godkendt på EU-siden og mangler blot chilensk ratifikation for at kunne træde i kraft. EU er desuden engageret i aktive forhandlinger om bilaterale handelsaftaler med bl.a. Filippinerne, Indien, Indonesien og Thailand, og der ventes indledte forhandlinger med Malaysia inden for kort tid. Til gengæld ligger forhandlingerne med Australien fortsat stille efter forhandlingssammenbrud i 2023.

Dertil kommer enkelte helt eller næsten færdigforhandlede handelsaftaler, hvor EU's ratifikationsproces ikke er iværksat. Det gælder ift. Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay), hvor der forhandles om en tillægs-erklæring om bæredygtighedsforpligtelser som supplement til aftaleteksten fra 2019, og Mexico, hvor der udestår stillingtagen fra den ny mexicanske regering.

Udover de traditionelle handelsaftaler har EU økonomiske partnerskabsaftaler med et betydeligt udviklingselement med en række lande i det globale syd, ligesom der i de senere år er indgået råstofpartnerskaber med foreløbig 13 handelspartnere.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt EU-medlemslandene bred opbakning til arbejdet med at styrke EU's konkurrenceevne. Samtidig har den geopolitiske udvikling betydet, at der er en stigende konsensus om et øget fokus på styrkelse af EU's modstandskraft, reduktion af sårbarheder og sikring af lige konkurrencevilkår. Der er dog varierende syn på, hvordan handelspolitikken bedst bidrager, og balancerne mellem åbenhed og beskyttelse. Mens en gruppe af lande lægger vægt på en tilgang, der fortsat bygger på grundlæggende åbenhed, regelbaseret international handel og markedsmechanismer, er der også en række lande, som trækker i en mere protektionistisk retning eller ønsker at gå længere i retning af EU-selvforsyning. Dette afspejler sig også i tilgangen til EU's handelsaftaler.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har fortsat en åben handelspolitisk tilgang, hvor handel bidrager til EU's konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse. Regeringen arbejder således for en ambitiøs og offensiv bilateral handelspolitisk dagsorden, hvor udbygning af EU's netværk af handelsaftaler står centralt. Samtidig skal handelspolitikken være mere robust og strategisk og i højere grad orienteres mod at imødegå geopolitiske udfordringer. Det er et centralt element i styrkelsen af EU's modstandskraft og reduktion af sårbarheder at sikre diversificering af forsyningskæder gennem handelsaftaler og økonomiske, teknologiske og forsyningsikkerhedsmæssige samarbejder, navnlig med ligesindede lande og pålidelige globale partnere, herunder ikke mindst USA. Der bør fortsat værnes om åbne globale markeder og det regelbaserede internationale handelssystem, men det støttes fra dansk side, at EU er rede til at anvende alle handelspolitiske instrumenter til at håndhæve sine rettigheder og beskytte og fremme egne økonomiske interesser i overensstemmelse med WTO-reglerne, herunder om nødvendigt også gennem WTO-tvistbilægelse og EU's handelsdefensive instrumenter.

Det er et vigtigt element i denne tilpasning af fremtidens handelspolitik, at den gøres mere effektiv. Det skal bl.a. ske gennem en mere fleksibel og pragmatisk tilgang til indhold og formater for handelsaftaler og økonomisk samarbejde samt gennem styrket sammentænkning og hurtigere procedurer for handelspolitikken.

Handelspolitikken spiller en væsentlig rolle ift. økonomisk sikkerhed. Derudover skal EU styrke sin økonomiske sikkerhed ved at tænke mere strategisk i forhold til eksportkontrol, investeringsscreening, kritisk infrastruktur og internationalt samarbejde om forskning og innovation inden for strategiske sektorer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Konkurrenceevne og fremtidens handelspolitik blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. maj 2024. På det kommende rådsmøde ventes drøftelsen om fremtidens handelspolitik at fokusere på aktuelle handelsforhandlinger.

2. EU's handelsrelationer til USA

Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet for udenrigsanliggender (handel) den 21. november ventes en orientering og bred drøftelse af det aktuelle handelspolitiske forhold mellem EU og USA i lyset af udfaldet af det amerikanske valg og den indkommende nye EU-Kommission. Regeringen støtter, at EU vedbliver at arbejde for at finde løsninger og styrke et konstruktivt samarbejde med USA ift. handel og økonomisk sikkerhed. Endvidere støtter regeringen, at der arbejdes for at finde en bred balance i evt. europæiske robuste modsvar fra EU's side, der fastholder proportionalitet og WTO-medholdelighed samt sigte på løsninger.

2. Baggrund

Det transatlantiske handelspolitiske forhold mellem EU og USA er efter omstændighederne i god gænge – således var USA største aftager af europæisk vare- og tjenesteeksport i 2023 (ca. 5800 mia. kroner), mens importen fra landet lå på knap 5200 mia. kroner. USA som bilateral handelspartner aftog ligeledes i 2023 størstedelen af danske eksport til en værdi af 292 mia. kroner, mens importen fra USA lå på 174 mia. kroner. Geopolitikens genkomst, Ruslands invasion af Ukraine, og ikke mindst Kinas øgede selvbevidsthed og globale ambitioner har yderligere medvirket til at bringe EU og USA tættere sammen, også på det handelspolitiske og teknologiske område, herunder i forhold til tæt samarbejde om at styrke begge parter økonomiske sikkerhed.

Dette samarbejde er i høj grad foregået inden for rammerne af det transatlantiske handels- og teknologiråd (TTC), der holdt sit sjette møde i Bruxelles i april 2024. TTC er fortsat det centrale institutionaliserede forum for koordinering og samarbejde mellem EU og USA om det bilaterale økonomiske forhold og for dialog om politisk-strategiske aspekter af global handel, økonomi og teknologi. Om TTC-samarbejdet kan fortsætte ad samme modus under en ny amerikansk administration er uklart.

På andre områder har amerikansk handels- og industripolitik samtidig givet udfordringer for EU. Det gælder bl.a. den amerikanske lov Inflation Reduction Act (IRA), som indeholder konkurrenceforvridende elementer, og hvor det endnu ikke er lykkedes at indgå en kritisk mineralaftale, der vil løse en del af udfordringerne i forhold til ligebehandling af europæiske eksportvirksomheder. Hertil kommer de gamle handelstvister om amerikansk told på stål og aluminium og konkurrenceforvridende statsstøtte til hhv. Airbus-Boeing, der er blevet udskudt men ikke løst og derfor kan vende tilbage.

Der kan ikke udelukkes en skærpet handelspolitisk tilgang fra den indkommende amerikanske administration også i forhold til Europa. I den amerikanske valgkamp er bl.a. givet udmeldinger om markant øgede toldsatser overfor navnlig Kina men også bl.a. EU og tiltag til at fremme udenlandske virksomheders omlægning fra eksport til relokalisering af produktion til USA. Ift. samarbejde om økonomisk sikkerhed forventes det, at man fra amerikansk side vil lægge pres på Europa for en hårdere linje over for Kina.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en drøftelse om det aktuelle handelspolitiske forhold mellem EU og USA. Der forventes et særligt fokus på perspektiverne for samarbejdet efter det amerikanske valg den 5. november 2024 og EU's reaktion herpå.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det transatlantiske handelspolitiske samarbejde nyder generelt bred opbakning blandt medlemsstaterne, og EU's medlemslande ventes generelt at støtte EU-Kommissionens fortsatte tilgang om at styrke dialogen og samarbejdet med en ny amerikansk administration, hvor det er muligt, herunder inden for rammerne af et videreført TTC. Afhængig af den amerikanske handelspolitiske tilgang, kan det på et tidspunkt komme på tale med et robust EU-modsvar til forsvar af egne økonomiske interesser med forudgående drøftelser blandt medlemslandene om de rette balancepunkter i et sådant modsvar.

10. Regeringens generelle holdning

USA er en helt central alliancepartner for Danmark, også på det handelspolitiske og teknologiske område. Regeringen støtter, at der først og fremmest arbejdes for at finde løsninger og styrke det konstruktive handelspolitiske samarbejde mellem EU og USA om muligt – bl.a. inden for rammerne af en tilpasset videreførelse af EU-US Trade and Technology Council (TTC) – mhp. fremme af samhandel, fælles styrkelse af resiliens, teknologiudvikling- og samarbejde, håndtering af unfair handelspraksis fra tredjelande og trusler mod økonomiske sikkerhed. Regeringen arbejder for, at der findes en bred balance i evt. robuste modsvar fra EU's side på amerikanske foranstaltninger med fastholdelse af proportionalitet og WTO-medholdelighed samt sigte på løsninger. Endvidere vil regeringen arbejde for en målrettet og risikobaseret tilgang til økonomisk sikkerhed i EU og et aktivt samarbejde med USA på EU's egne præmisser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

EU's handelsrelationer til USA har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 27. november 2023.